

TÜRK COĞRAFYA KURUMU

Turkish Geographical Society

1941

26.10.2017

Sayın ...,

Kamuoyuyla paylaşılan ve bu yıl uygulamaya konulacak Yükseköğretim Kurumları Sınavı yeni ve kapsamlı düzenlemeler getirmekle birlikte, bazı eksiklikleri ve yanlışları da barındırdığı görülmektedir.

Bilindiği gibi yapılacak sınav gençlerimizin geleceğini etkileyecek bir yapıya sahiptir.

İşte bu noktadan hareketle ülkemizin eğitim sisteminde görev yapan öğretmen ve akademisyen coğrafyacılar bu sürece katkı sağlamak amacıyla, samimiyetle ve iyi niyetle, ülkemizin geleceğinde söz sahibi olacak yeni nesillerin daha iyi yetişmesine faydalı olabilmek amacıyla, TÜRK COĞRAFYA KURUMU'nun çatısı altında, bir araya gelerek aşağıda yer alan görüşleri oluşturmuşlardır.

Bu görüşlerin oluşturulmasında bir yandan sınavların değerlendirmesini yaparken diğer yandan yükseköğretimde coğrafya alanında eğitim gören gençlerin eğitim sürecinde ve sonrasında mesleki tanınırlıkları açısından yaşadıkları sorunlara da dikkat çekmeyi amaçladık.

1. YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI SINAVI DEĞERLENDİRMESİ:

ÖLÇME DEĞERLENDİRME AÇISINDAN;

- Yeni sınav sisteminde özellikle Türkçe dersinin öneminin ve katsayısının artması bizce olumlu karşılanmıştır. Türkçe'yi düzgün kullanamayan, dile hakim olamayan, kendini ifade etmekte zorlanan bireylerin eğitim – öğretim dili Türkçe olan üniversitelerimizde eğitim hayatları boyunca ve gelecekteki yaşantılarında sorunlar yaşayacağı kaçınılmazdır.

- Eski sınav sisteminde YGS ve LYS adı verilen iki sınav arasında 3 aylık bir sürenin olması öğrencinin okul hayatına uyumunu ve sınav kaygısını zorlaştırmaktaydı. Yeni düzenleme ile sınavların Haziran ayında toplanması çok sağlıklı bir karar olarak tarafımızdan değerlendirilmiştir.

TÜRK COĞRAFYA KURUMU

Turkish Geographical Society

1941

- Ölçme değerlendirme açısından; sınavın iki oturumun aynı günde yapılması, iki sınavın toplam süresinin 270 dakika olması ciddi kaygıları beraberinde getirmiştir. Aynı günde yapılan iki oturumun iki farklı günde yapılması öğrencilerde zihinsel ve bedensel yorgunluğu azaltacaktır. On iki yıllık emeklerinin karşılığını alacakları bir sınavda sabah ve öğle oturumları arasındaki süre ne olursa olsun, öğrencilerin bu kadar soruyu aynı günde cevaplaması sıkıntılar yaratacaktır. Sınavın farklı günlerde yapılması daha uygun olacaktır.

- Üniversite yerleştirme sınavlarının amacı, öğrencilerin o güne kadar aldığı eğitimler sonucunda hangi alanda hangi oranda öğrenmeye ve beceriye sahip olduklarını, öğretim hayatları boyunca aldığı eğitim-öğretim gördükleri konularla ilgili becerilerini, sınavlardaki analiz yetenekleriyle ölçerek, becerileriyle ilişkili meslek alanlarına yerleşmelerini sağlamaktır. Bu nedenle ölçme araçlarının o güne kadar işlenen konulara bağlı gerçekleşen öğrenme ve becerileri kapsamlı bir şekilde ölçmesi gerekir. Ölçme aracı ancak bu yönüyle öğrencilerin hangi alanlarda ne düzeyde başarılı olduklarını belirlemek konusunda geçerliğe ve güvenilirliğe sahip olacaktır? Ve 6 soru ile hangi Coğrafya bilgisini ölçeceğiz? Soruların zorluk/kolaylık derecesine göre dağılımı nasıl oluşturulacak ve sınav ne kadar ayırt edici bir özelliğe sahip olacak?

- 4 yıllık eğitim programı düşünüldüğünde bu kadar az sayıda soru ile öğrencilerin bilgilerinin yoklanamayacağı aşık olup, bu soruların sınavda ancak temsili olarak yer alabileceği söylenebilir. Bu durum öğrencilerin 4 yıllık öğrenme geçmişlerini boşa çıkarmaktadır. Sınavın içeriğinin ne derece kapsayıcı ve ayırt edici sorulardan oluştuğu aynı zamanda o sınavın ne derece adaletli olduğunu göstermektedir. Konu kapsamı, içerdiği alanlarda yeterli sayıda ve dengeli bir şekilde temsil edilmezse belirli alanlarda yeteneği, becerisi ya da ilgisi olan öğrenciler avantajlı ya da dezavantajlı duruma geçecektir. Sosyal Bilimler-1 sınav içeriğinin soru sayılarına bakıldığında 10 Tarih 6 Coğrafya sorusundan oluştuğu görülmektedir. Bu sınavda Tarih alanında bilgi ve becerisi yüksek bir öğrenci 10 soruyu da yapıp yüksek puan alabilecekken, Coğrafya becerisi yüksek olan bir öğrenci yalnızca 6 soruyu yanıtlayacağı için doğrudan düşük puan alarak dezavantajlı duruma geçecektir.

- Yeni sistemde Coğrafya, toplam 17 soru (Sosyal bilimler 1 ve 2 testleri) ile yer almaktadır. Ancak eşit ağırlık öğrencileri bunların sadece 6 tanesinden sorumlu olacaktır. Eşit ağırlık alanının temel dersi olan Coğrafya soru sayısının artırılması ve daha adil bir dağılım yapılması gerekmektedir.

TÜRK COĞRAFYA KURUMU

Turkish Geographical Society

1941

- İlk açıklanan sınav taslağı ve soru dağılımlarında Tarih dersine yer verilmemesi ne kadar yanlış ise yeni açıklanan taslak ve soru dağılımlarında eşit ağırlık alan dersi konumunda yer alan Coğrafya soru sayısının sadece 6 olması en az onun kadar yanlıştır.
- Kuruluş görev ve vizyonu dikkate alındığında ülkemiz açısından son derece önemli noktada yer alan Sosyal Bilimler Liseleri'nde okuyan öğrencilerimiz TM (Eşit Ağırlık) puan türüne yönelik dersler seçmektedirler. Bu alanda yalnızca 6 coğrafya sorusu olduğu göz önüne alındığında bu okullarda okuyan öğrencilerimizin derse olan ilgileri azalacak ve sosyal bilimlerin en önemli ayaklarından biri olan Coğrafya konularını yeterli düzeyde öğrenme noktasında eksikliğe yol açacaktır.
- Soru sayısının az olması ders seçimini azaltacak, kademeli bir şekilde önce ortaöğretimde sonra üniversitelerde coğrafyanın önemi azalacaktır. Dolayısıyla belirli bir zaman sonra üniversiteler öğrenci bulmakta zorlanırken, mezun coğrafya öğretmenleri kamuda atanma ve özel sektörde iş bulamama problemi ile karşı karşıya kalacaklardır. Bu konuda ülkemizdeki 45 coğrafya bölümünden (DTCF, Edebiyat ve Fen-edebiyat Fakülteleri ile eğitim fakültelerindeki tüm bölümler) mezun olan öğrencilerin, şimdiki meslek tanımıyla yalnız öğretmenlik yapabileceği göz önünde bulundurulmalıdır.
- Öğleden sonraki oturumda soru sayılarının çok az olması bütün dersler bazında ölçmeyi olumsuz etkileyip geçerliliğini düşürecektir. Hemşirelik, acil tıp teknisyeni olacak bireyler hiç biyoloji sorusu çözmeden, sayısal bölüm öğrencileri tarihini, yaşadığı coğrafyayı, bilip öğrenmeden yetişecektir. Mühendislik fakültesine gitmek isteyen bir genç hiç fizik sorusu çözmeden ya da çözmeye gerek duymadan yerleşebilecektir.
- Sayısal alanda bulunan öğrenciler hiç Tarih, Coğrafya ve Felsefe görmeden mezun olabileceklerdir. Çünkü ülkemizde müfredatlar ve ders seçimleri ne yazık ki ÖSYM aracılığıyla yapılan sınavlardaki soru sayılarına paralel bir şekilde belirlenmektedir.
- Bu sistem toplumun hiçbir kesimi tarafından tatmin edici bulunmamıştır. YÖK tarafından kılavuz Aralık ayında yayınlanacaktır ve o güne kadar gerekli revizyonun yapılarak daha adil bir soru dağılımı yapılmalı ve bütün alanların sorumlu olacağı daha kapsayıcı bir sınav olmalıdır.
- Soru sayısının azlığı aynı net sonuçlarına sahip öğrenci sayısında yığılmalara neden olacaktır.

3

TÜRK COĞRAFYA KURUMU

Turkish Geographical Society

1941

- Yeni sınav sisteminin olumsuz etkileyeceği gruplardan biri de dil alanını seçecek olan öğrenciler olacaktır. Dil puanını hedefleyen öğrenciler hem 1. oturumda hem de 2. oturumda sosyal bilimlerle ilgili alanlardan herhangi bir soru ile karşılaşmayacaklardır. Ancak yabancı dil öğrenmek sadece ilgili yabancı dilin dil bilgisini öğrenmek olmamalıdır. Seçilen dilin konuşulduğu ülkelerin yaşam koşulları, sosyal, kültürel özellikleri, tarih sürecindeki yeri gibi sosyal bilimler konularını içeren bilgi birikimine de sahip olması beklenmelidir. Önerilen sistem, yabancı dil seçimi yapacak öğrencileri sosyal bilim derslerinden uzak kalmasına neden olacaktır. Bu açıdan 1. oturumda belli oranda sosyal bilimlere ait soruların olması önemlidir.

Yukarıda belirtilen sakıncaların giderilmesi açısından;

Hiç zaman kaybetmeden ve her kesimin içerisinde yer aldığı bir kurul oluşturulup:

Kapsamlı, geçerli, güvenli, adil, öğrencileri yarıştıran değil ilgi istek ve yeteneklerine göre gerçekleştirilecek bir sınav sistemi hazırlanmalıdır.

4

2. YÜKSEKÖĞRETİMDE COĞRAFYA BÖLÜMLERİNİ TERCİH EDECEK ÖĞRENCİLER AÇISINDAN;

- Coğrafya, çok çeşitli tanım ve yaklaşımlar dikkate alınarak, yeryüzünün farklı bölgelerindeki yer şekillerinin, iklimin, suların, canlıların, doğal kaynakların, nüfusun ve üretimin alansal ve zamansal durumu ve değişimleri ile yeryüzünün bu farklı özellikteki bölgelerini, insanların ve toplumların yaşam alanı olarak inceleyen ve açıklayan bilim olarak tanımlanabilir. Coğrafya tanımlarının ortak anahtar kelimeleri “yeryüzü” ve “insan”dır’.

- Coğrafyanın en önemli özelliği fen ve sosyal bilimler gibi, çalışma yöntemleri, yaklaşımları, araçları ve hatta amaçları farklı olan bilimleri bir araya getirebilmesidir. Bu çalışmalar coğrafyanın fiziki coğrafya yanı sıra yapıldığında; daha çok fen ve mühendislik bilimlerinin yöntem, yaklaşım ve araçları kullanılırken, beşeri coğrafya çalışmalarında; sosyal, ekonomik, insani ve/ya da doğa bilimler ağırlık kazanır.

Buna göre:

Coğrafya, sosyal ve insani bilimlerle yer ve fen bilimleri arasında sağlam ve “olması gereken” eşsiz bir köprü oluşturmaktadır. O nedenle liselerden üniversitelerde coğrafya bölümlerine alınacak öğrencilerin sosyal alandan değil, eskiden olduğu gibi eşit ağırlık alanından alınması bilimsel ve evrensel formlara uygunluk açısından son derece önemlidir.

TÜRK COĞRAFYA KURUMU

Turkish Geographical Society

1941

3. COĞRAFYA MEZUNLARININ MESLEKİ TANINIRLIĞI AÇISINDAN;

Coğrafyacı, en geniş tanımıyla;

- Doğal, fiziksel, çevresel, sosyoekonomik ve insani verilerden anlayan ve bu verileri elde edebilen; her türlü fiziksel ve sosyal araştırma ve planlama için veri tabanı oluşturan;

- Coğrafi Bilgi Teknolojilerini (Coğrafi Bilgi Sistemleri, Uzaktan Algılama, Sayısal Haritalama, Arazi Kullanımı Uygunluk Analizleri, vb.) ve istatistiksel analiz yöntemlerini kullanarak elde edilen verilerin gelişmiş alansal ve zamansal analizlerini, geniş açılı ve çok disiplinli sentezini yapabilen;

- Kendine özgü çok disiplinli alansal çözümlenme, değerlendirme ve birleşim olanağı ve yeteneğiyle hazırladığı bilimsel çalışmalar ile ülkenin karar geliştirme sürecinde karar vericilere ve planlamaya katkıda bulunan;

- İnsan ile yaşadığı fiziksel ve sosyal çevre arasındaki ilişkileri ve etkileşimleri inceleyen;

- Coğrafi özelliklerden ve farklılıklardan kaynaklanan yerel, bölgesel ve küresel sorunları belirleyen ve inceleyen; bunlara uygulanabilir bütüncül çözümler geliştiren ve öneren teknik elemandır.”

- Coğrafyacı mesleki tanınırlığının sonuçlandırılarak, Türkiye’de Dil ve Tarih Coğrafya, Edebiyat ve Fen-Edebiyat fakültelerinin 4 yıllık Coğrafya Bölümlerinin Coğrafya lisans programlarından mezun olan coğrafyacıların Coğrafyacı olarak teknik hizmetler sınıfındaki (657 sayılı Devlet Memurları Kanunu 43. maddesi (B) fıkrasına eklenen I sayılı cetvelin II-Teknik Hizmetler Sınıfı bölümündeki) unvanlar arasında yer alması ve Coğrafyacı kadrosu olarak Coğrafyacı olarak çalışabilmeleri sağlanmalıdır.

- Başta Avrupa Birliği (AB) ve Amerika Birleşik Devletleri (ABD) gelmek üzere, coğrafya bilimine, gelişmiş ülkelerin hepsinde hak ettiği önem verilmektedir. Evrensel niteliklerde tanımı ve tanınırlığı yapılan Coğrafya Biliminin, AB ülkeleri ve ABD başta gelmek üzere gelişmiş ülkelerde kapsamına uygun şekilde çeşitli uygulamalı çalışmalarda ve sosyoekonomik sektörlerde yerini aldığı görülmektedir. Bu yolla, sözü edilen gelişmiş ülkeler, kaynaklarını akılcı ve sürdürülebilir bir biçimde planlayabilmektedir. Bu noktada önemli olan,

TÜRK COĞRAFYA KURUMU

Turkish Geographical Society

1941

daha fazla zaman kaybetmeksizin Türkiye’de de coğrafyacılar­dan yaşamın tüm alanlarında ve tüm sosyoekonomik sektörlerde (özel ya da kamu, vb.) yararlanılmasının sağlanmasıdır.

SONUÇ OLARAK:

Dünyanın en hassas ve en güzel coğrafyasında yer alan Türkiye’nin kalkınması ve refahı açısından donanımlı, iyi yetişmiş coğrafyacı­lara her zamankinden daha fazla ihtiyaç vardır. Coğrafya biliminin doğasında var olan ve onun “Bilimlerin Kraliçesi” olarak adlandırılmasına neden olan yapısı, birçok meslek alanına hitap etmesinden kaynaklanmaktadır. Bu nedenle üniversite çağına gelmiş gençlerimizin hangi alanı seçmiş olursa olsun temel Coğrafya bilgilerine sahip olması, Coğrafya Bölümlerini seçerek mezun olan gençlerimizin de kazandıkları bilgi ve yetenekleri ölçüsünde hizmet verebilecek konuma sahip olabilmeleri büyük önem taşımaktadır. Bu amaç ve hedefler doğrultusunda yukarıda paylaşılan görüşlerimizin dikkate alınması ve bu doğrultuda gereğinin yapılmasını saygılarımızla arz ederiz.

6

Y. Doç. Dr. T. Ahmet Ertek
Yönetim Kurulu Başkanı